

یاسای وهزارهتی رۆشنبیری

بهناوی خوای بهخشنده و میهره بان

بهناوی گه له وه

ئهنجومه نی نیشتمانیی کوردستانی عێراق

ژماره ی بریار: ۳۶

میژووی بریار: ۱۶/۱۱/۱۹۹۲

«بریار»

به پێی ی حکومی برگه ی (۱) له ماده ده ی (۵۶) ی یاسای ژماره (۱) ی سالی ۱۹۹۲ له سه ر پێشینیاری وهزیری رۆشنبیری و بریار له سه ردانی ئهنجومه نی وهزیران، ئهنجومه نی نیشتمانیی کوردستانی عێراق له دانشستنی رۆژی ۱۲/۱۱/۱۹۹۲ دا بریاری ده رکردنی ئه م یاسایه ی دا:

یاسای ژماره (۱۱) سالی ۱۹۹۲

یاسای وهزارهتی رۆشنبیری

ماده ی یه که م:

مه به ست له م وشانه ی خواره وه ماناکانی ته نیشتیانه:

- ۱- هه رتیم: هه رتیمی کوردستانی عێراق.
- ۲- وهزارهت: وهزارهتی رۆشنبیری هه رتیم.
- ۳- وهزیر: وهزیری رۆشنبیری هه رتیم.
- ۴- بریکاری وهزارهت: بریکاری وهزارهتی رۆشنبیری هه رتیم.

ماده ی دووهم:

وهزارهت به دیهتانی ئه م ئه رکانه ی له ئه ستویه:

- ۱- پاراستنی ره سه نایه تی ی رۆشنبیری کوردی و پێشخستنی به شیوه یه ک که له گه له به ها ره وه ستی یه کانی کۆمه لگای کورده واری و ئامانجه کانی بزووتنه وه ی رزگار یخوازی کوردستانی و ئاوا ته ده یوکراتی یه کانی و گه شه پیدانی گیانی گونجان و بریایه تی له نێوان کۆپروکالانی گه لی کوردستاندا به گونجی و به ستنی په یوه ندیی رۆشنبیری له نێوان گه لی کورد و گه لانی ناوچه که و جیهاندا.
- ۲- پشتگیری کردن وهاندانی بزووتنه وه ی دانان و وه درگی ران و بلا و کردنه وه له هه رتیمدا و یاری ده دانی نووسه ران و ئه ده بیان و شاعیران و هونه رمه ندان به له چا پدان و بلا و کردنه وه ی به ره مه کانیان.

۳- دامه‌زrandنی ده‌زگایه‌ک بو چاپه‌مه‌نی ورۆژنامه‌گه‌ری و بلاو‌کردنه‌وه‌و دابه‌شکردن.

۴- دامه‌زrandنی کتیب‌خانه‌به‌کی نیشتمانی بو هه‌ریم.

۵- دامه‌زrandنی مه‌له‌به‌ندیکی گشتی بو هونه‌ردکان.

۶- هاندانی به‌هره‌ی نه‌ده‌بی و هونه‌ری و زانستی و وه‌رزشی خولقی‌نه‌ری لاو.

۷- بایه‌خدائیکی بابه‌تی به‌رۆش‌بیری مندال به‌ئه‌ده‌ب و هونه‌ره‌وه.

۸- پشتگیری کردن و هاندانی بزوتنه‌وه‌ی شانۆگه‌ری و هونه‌ره‌ میلی یه‌کان و پیشه‌سازی سینه‌مای کوردی.

۹- پشتگیری کردن و هاندانی یه‌کیتی و ریک‌خراو و یانه‌و تیپه‌ رۆش‌بیری و نه‌ده‌بی و هونه‌ری و زانستی یه‌کان.

۱۰- سازدانی میه‌ره‌جان و دیدار و کۆری رۆش‌بیری و نه‌ده‌بی و وه‌رزشی و ریک‌خستنی پیشانگای هونه‌ری شیوه‌کاری.

۱۱- بووژاندنه‌وه‌ی سامانی نه‌ته‌وايه‌تی ی میلی له‌گشت بواره‌کانی دا(نه‌ده‌ب هونه‌ره‌، پیشه‌ میلی یه‌کان) و دامه‌زrandنی نه‌نتیکه‌خانه‌ی تابه‌تی بویان و پشتگیری و فراوانکردنی نه‌وانه‌ی هه‌ن.

۱۲- گه‌ران بو دۆزینه‌وه‌ی شوینه‌واره‌کان و پاراستیان و وه‌رگرتنه‌وه‌ی نه‌وانه‌ی له‌ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریمدان و دامه‌زrandنی نه‌نتیکه‌خانه‌یه‌کی نیشتمانی و نه‌نتیکه‌خانه‌ی ناو‌خۆبی بویان و پشتگیری و فراوانکردنی نه‌وانه‌ی هه‌ن.

۱۳- ده‌رکردنی رۆژنامه‌یه‌ک که‌ببته‌ ئۆزگانی حکومه‌تی هه‌ریم.

۱۴- دامه‌زrandنی چه‌ند ئیزگه‌یه‌کی رادیۆ و تله‌فزیۆن.

۱۵- دامه‌زrandنی ئازانستیکی ده‌نگ و یاس.

۱۶- پشتگیری کردن و هاندانی بزوتنه‌وه‌ی وه‌رزشی و که‌شفی و لاوان له‌ هه‌ریمدا.

ماده‌ی سێ یه‌م:

۱- وه‌زیر سه‌رۆکی بالای وه‌زاره‌ته‌وه‌ و به‌رپرسیاره‌ له‌ ری نیشاندانی له‌کاره‌کانیدا

و سه‌ره‌رشتی و چاودێری کردنی چالاک‌ی یه‌کانی هه‌رله‌ویشه‌وه‌ نه‌و بریار و فه‌رمان و ریتنمایی یانه‌ ده‌رده‌چن که‌ په‌یوه‌ندیان به‌ نه‌رکه‌کانی و ده‌زاره‌ت و ده‌زگاکانی یه‌وه‌ له‌رووی یاسایی و به‌رتوبه‌ردن و هونه‌ری یه‌وه‌ هیه‌ له‌چوار چیه‌وه‌ی نه‌م یاسا و په‌یره‌و ریتنمایی یه‌ کارپێکراوه‌کانی تردا. هه‌روه‌کوه‌ له‌به‌رده‌م نه‌نجومه‌نی و ده‌زیراندا به‌و مانایه‌ی که‌ نه‌ندامیکی هاویه‌شیتتی به‌رپرسیاره‌.

۲- بریکاری و ده‌زاره‌ت نه‌و نه‌رکانه‌ به‌جێ دیتنی که‌وه‌زیر بویانی دیاری ده‌کا.

ماده‌ی چواره‌م:

وه‌زاره‌ت له‌م دام و ده‌زگا و به‌رتوبه‌ریتتی یانه‌ پیکدی:

۱- نووسینگه‌ی وه‌زیر.

۲- نووسینگه‌ی بریکاری و ده‌زاره‌ت.

۳- به‌رتوبه‌ریتتی گشتی دیوانی و ده‌زاره‌ت که‌له‌م به‌رتوبه‌ریتتی یانه‌ پیکدی:

۱- به‌رتوبه‌ریتتی ئیباره‌وه‌ که‌سان.

- ب- بهر توده بهر ریتی ی ژم تیریاری و پیتدا چوونه وه .
 ج- بهر توده بهر ریتی ی نه خسه دانان و به دوا داچوون .
 د - بهر توده بهر ریتی په یو نندی .
 ه - دایه ردی قانونی .
 ۴- بهر توده بهر ریتی ی گشتی روژ شنبیری و هونه ر که له م بهر توده بهر ریتی یانه پیتکدی:

- ۱- بهر توده بهر ریتی ی دانان و وه رگتیران و بلا و کر دنه وه .
 ب- بهر توده بهر ریتی ی هونه ره شیوه کاری یه کان .
 ج- بهر توده بهر ریتی ی سینه ماوشانو .
 د - دایه ردی روژ شنبیری مندال .
 ه - بهر توده بهر ریتی ی هاندانی زانستی .
 و- بهر توده بهر ریتی ی سامانی میللی .
 ز- بهر توده بهر ریتی ی لیکو لینه وه ی ناواز و موسیقا .
 ح - بهر توده بهر ریتی ی روژ شنبیری تور کمانی .
 ط- بهر توده بهر ریتی ی روژ شنبیری ناشووری .
 ی- بهر توده بهر ریتی یه کانی روژ شنبیری له پار تیز گاکانی هه ریمدا .
 ک- خانای جل و بهرگی کوردی .

- ۵- بهر توده بهر ریتی ی گشتی شو تینه واره کان که بهر توده بهر ریتی یه کانی شو تینه واری پار تیز گاکانی هه ریمی پتوه دبه ستر تینه وه .
 ۶- بهر توده بهر ریتی ی گشتی ی راگه یان دن که له م بهر توده بهر ریتی یانه پیتکدی:
 ۱- بهر توده بهر ریتی ی رادیو ته له فزیون .
 ب- بهر توده بهر ریتی ی نازانسی دهنک و باسی کوردستان .
 ۷- بهر توده بهر ریتی ی گشتی ی و درزش و لاوان که بهر توده بهر ریتی یه کانی و درزش و لاوانی پار تیز گاکانی هه ریمی پتوه دبه ستر تینه وه .
 ۸- ده زگای چاپه مه نی و روژ نامه گه ری و بلا و کر دنه وه و دابه شکر دن که به پی ی پهیره ویتیکی تاییه تی داده مه ز تیری .

مادده ی پتتجه م:

وه زبر بوی هه یه لیژنه ی هه همیشه بی و کاتی به مه به سستی به دی هیتانی نه و نه رکانه پیتکبیتنی که له مادده (۲) ی نه م یاسایه دیاری کراوون .

مادده ی شه شه م:

یه که م: قه واره دی ریک و پیتیکی ی و هزاره ت و ده سه لاته کانیا ن پتیره ویتیکی تاییه تی دیاری ده کرتین .

دووه م: وه زبر بوی هه یه له کاتی پتویستدا ، بهر توده بهر ریتی و به ش و لقی نوی پیتک بهیتنی .

ماددهی هه تهم:

وهزیر بۆی هه یه هه ندی له ددهسه لاته کانی خۆی به سه رهۆکی دایه ره سه ره کی یه کانی وه زارده ت بسپیترئ.

ماددهی هه شتتم:

ئهو یاساو بریارو په یه رهوو رهنمایی یانه ی تایبه تن به رهۆشنیبری وهونه رو وه ره زش ولوانه وه وه له حوکمه تی ناوه ندی یه وه دهرچوون، وه هاداده نرین که له کاریت کردندا دهبن تا وه خستی دهرکردنی ئه وانه ی جیگه یان ده گرنه وه یا هه لده وه شینرینه وه به مه رجئ له گه ل ئاواته کانی گه لی کوردستان وه حوکمه کانی ئه م یاسایه دا ناکۆک نه بن.

ماددهی نۆیه م:

ده بی وه زیره په یه ونه داره کان حوکمه کانی ئه م یاسایه جئ به جئ بکه ن.

ماددهی ده یه م:

ئه م یاسایه له رهۆژی بلا وه کردنه وه ده یه وه له رهۆژنامه ی ره سمیدا کاری پی ده کری.

نهژاد احمد عزیز ناغا

و/سه رهۆکی نه نچومه نی نیشتمانی کوردستانی عیراق

«هۆیه کانی دهرکردنی ئه م یاسایه»

له بهر ئه م ما وه دوو رهۆدریژدی که گه لی کورد و که مه نه ته وه ایه تی یه کان له کوردستاندا دوو چاری چه وساندنه وه ی رهۆشنیبری وخنکاندنئ نایدوله جی وکوشتنی گیانی خولقاندن وته قه لای شیواندنئ میژوو ی رهۆشنیبری و سه پنه وه ی شیوازی ئاواته نه ته وه ایه تی یه کانی بووبوون به تایبه تیش که ئیستا وا هه لیکی میژوو یی هه لکه وه تووه تا گه لی کوردستانی عیراق به دیموکراتیه ت و هه لیژاردنی نوینه ره کانی بۆ په ره له مانیککی دیموکراتی و پیکه پیتانی ئه نچومه نی وه زیرانی خۆی شاد بی، ئینجا له بهر پیتوستی ی بوونی وه زاره تیک که با یه خ به رهۆشنیبری ورا گه یاندن و بلا وه کردنه وه وهونه رو وه ره زش وه ره کاروباریک بدا که په یه وندی به م ئه ره که جۆزاو جۆرانه وه هه بی، ئه م یاسایه دهرکرا.